Ἀδριανουπ. Ἀρχεῖον 3
Ἀδριανούπολις 1,2,3
Καλλίπολις 2

ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ 1821.

τ. I. σ. 150–155 1829.

Major, the Hon. George Keppel, F.S.A. (Albermarle): A Journey across the Balcan London 1831

Μεταξὺ τῶν ὑπηρετῶν τοῦ Ἄγγλου προξένου, ἐν Ἀδριανουπόλει Μ. Duveluz, εἶναι μία ὡραία Ἑλληνὶς ὀνόματι Μαριγώ, ἥτις προσήλκυσε καὶ ἔκαμεν αἴσθησιν πρὸς τὴν ἥβην περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλην γυναῖκα τὴν ὁποίαν εἶχα ποτὲ ἴδει.
Πρὸς τούτοις, δὲν εἶναι μόνον πολὺ ὡραία, ἀλλὰ καὶ πολὺ καλή.
Αἱ περιπέτειαί της ἀπεικονίζουν τὴν χώραν καὶ τοὺς χρόνους καθ' οὓς ζῇ.
Ἀφηγοῦμαι αὐτὰς ὅπως τὰς ἔχω ἀκούσει, ἐν μέρει ἀπὸ τὸν Κον Duveluz καὶ ἐν μέρει ἀπὸ στόματος τῆς ἰδίας.
Ἐγεννήθη ἐν Χίῳ. Ὁ πατήρ της ἀρκετὰ εὔπορος (a man in comfortable circumstances), διεκρίνετο διὰ τὸν ἀστεῖον (facetious) χαρακτῆρά του, ἀκόμη καὶ εἰς τὴν νῆσον ἐκείνην, τὴν πρότερον κατοικίαν καλοκαρδίας καὶ διασκεδάσεως (former abode of wit and mirth).
Κατὰ τὴν Ἐπανάστασιν τῆς Χίου, ἦτο εἷς τῶν πρώτων, οἱ ὁποῖοι ἔπεσαν εἰς τὴν τρομερὰν ἐκείνην σφαγήν.
Ἡ δυστυχὴς του χήρα, μὲ τέσσαρα τέκνα, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ Μαριγὼ ἦτο τὸ νεώτερον, κατέφυγαν εἰς τὰ ὄρη, μὲ ὀλίγον ξηρὸ ψωμὶ καὶ καράφα νεροῦ, καὶ ἐκρύφθησαν εἰς τὴν σπηλιὰ (cavity) ἑνὸς τῶν ὑψηλοτέρων βράχων τῆς νήσου. Παρέμειναν ἀνενόχλητοι ἐπὶ δύο ἡμέρας καίτοι διαρκῶς ἐλεεινῶς ἔντρομοι (kept in dreadful alarm) μὲ τὸν συνεχῆ ἦχον τῶν πυροβόλων ὅπλων, τὰς ἀγρίας τῶν Τούρκων φωνὰς καὶ τὰς ἀπελπιστικὰς οἰμωγὰς (screams) τῶν θυμάτων των.
Ἐπειδὴ ἡ παρακαταθήκη τοῦ νεροῦ εἶχε ἐξαντληθῆ, ἡ μητέρα ἀπεφάσισε εἰς τὸ βάθος τῆς νυκτὸς νὰ ξαναγεμίσῃ τὴν λαγῆνα (pitcher). Ἡ θαρραλέα ὅμως Μαριγὼ τὴν ἥρπασε ἀπὸ τὴν μητέρα της, εἶπε, ὅτι ἐκείνη θὰ ἔφερνε τὸ νερό, ὅτι ἐκείνη ἦτο ἡ πλέον ἐλαφρὰ καὶ ἡ μικροτέρα ὅλων καὶ συνεπῶς εἶχε τὴν καλλιτέραν τύχην (chance) νὰ διαφύγῃ χωρὶς νὰ τὴν ἴδουν οἱ Τοῦρκοι. Τὸ μικρὸν κοράσιον ἐξεκίνησε διὰ τὴν καλήν της καὶ θαρραλέαν (bold) ἐπιχείρησιν, ἐσύρθη (crept) κάτω τοῦ βράχου καὶ ἔφθασε εἰς πηγὴν (spring). Χωρὶς νὰ πάθῃ τι χειρότερον ἢ νὰ κόψῃ τὰ πόδια της ἀπὸ τὰς σουβλερὰς πέτρας. Ὅταν ἐπέστρεφε ἤκουσε φωνὰς εἰς τὴν τουρκικὴν πλησίον [illegible] εἰς χωράφι ἀθερίστου σιταριοῦ. Τὴν εἶχαν ἀκούσει καὶ τὴν ἐκυνήγουν. Οἱ Τοῦρκοι τὴν ἐκυνήγουν μὲ τὰ γιαταγάνια των. Ἐπὶ τέλους εἷς ἐξ αὐτῶν ἐλαφρῶς τὴν ἐπλήγωσε. Ἦτο μέρος ἀποθέσεως [illegible]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ίσπιων να την φέρη πρός την πόλιν. Εσκλαβώθησαν εις ένα οικίαν, όπου
τούς εδέχθη άλλος [illegible] παιδίον, όπως [illegible] ο υιός του αιχμαλωτίσαντος
αυτόν. Ο νεώτερος υιός [illegible] αμέσως ησθάνθη ισχυράν αγάπην (violent
affection) διά την [illegible] αιχμάλωτον. Εις μεγάλην [illegible] οικο-
γένεια, ή [illegible] έπειτα [illegible] τον παίδα [illegible] να λάβη [illegible] περίθαλψιν και το [illegible]
εις το σώμα του υιού του. Ο ταλαίπωρος γέρων έχει [illegible] όλην
[illegible] και αι φωναί του [illegible] της [illegible] λύπης [illegible]
με τους [illegible] του αποθνήσκοντος υιού του. Ο [illegible]
[illegible], ο γέρων πατήρ ήνοιξε το παράθυρον, [illegible] και το
[illegible] τον [illegible] δρόμον. Τότε έχει [illegible] και απόφασιν.

Επειδή όμως [illegible] την Μαρίκαν [illegible] από τα μαλλιά, την έσυρε εις τον
δρόμον και την προσέφερε εις πώλησιν.

Ο [illegible] δουλέμπορος της Αδριανουπόλεως Haji Baba την ηγόρασε
διά μιά φούχτα [illegible] παράδες (ολιγώτατα) και την μετέφερε εις
την αποθήκην του, όπου συνάντησε άλλας συμβάσεις [illegible] της δυστυ-
χίας της.

Αι οποίαι [illegible] επεβιβάσθησαν μεγάλου πλοίου και απεβιβάσθησαν
εις Καλλίπολιν, όπόθεν μετεφέρθησαν εις Αδριανούπολιν.

Εδώ είχε την καλήν τύχην να πέση εις χείρας του εξαιρετικού του
(excellent) φίλου Κυρ. Duvelus, όστις την απελευθέρωσε.

Εκτοτε την [illegible] ως θυγατέρα του και [illegible] την [illegible]
[illegible] του [illegible] θυγατέρα.

~~Πολλαί~~ Μερικαί (several) εκ ~~των~~ αιχμαλώτων της Μαρίκας επω-
λήθησαν εις τα Δαρδανέλλια εις Τούρκους, και ο Χατζή Βαβά
τας είχε [illegible] ότι δύναται να τας φέρη εις Αδριανούπολιν
και τας πωλήση εις Χριστιανούς [illegible].

Αι περισσότεραι όμως εστάλθησαν εις Αδριανούπολιν.

Ότε έφθασαν [illegible] ο Χατζή Βαβά [illegible] εις τον πρόξενον, καθότι
οι Χριστιανοί υπήκοοι της Πόλεως [illegible] να ίδουν εις [illegible]
[illegible] ~~Ο πρόξενος ήθελεν να τας ίδη~~ Και όλοι ο-
[illegible] να ίδη [illegible] εις [illegible] διά τας
αιχμαλώτους.

Ο πρόξενος ήθελεν να τας ίδη.

Ωδηγήθη εκεί όπου ήσαν [illegible]. Την περιγραφή ως την πλέον [illegible]
[illegible] [illegible] ποτέ είχε [illegible] ίδει. Ήσαν η αληθής
εικών αθλιότητος (true picture of misery). Ωχραί, εξηντλημέναι, ασθε-
νείς, ούχι καθαραί και [illegible] με κουρέλια.

Ο δε [illegible] και [illegible] τας πλέον θερμάς (ardent)
παρακλήσεις, τον [illegible] να τας απελευθερώση.

Επειδή όμως τα [illegible] της [illegible], μεταξύ των οποίων και η ωραία
(pretty) Μαρίκα, ~~[illegible]~~ [illegible] εις την Κυρ. Duvelus και τας δύο άλ-
λας τας έθεσε εις την φροντίδα του [illegible] του, [illegible]
και εν [illegible] νέοι.

(ακολουθεί)

(ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ 1821)

Ἐντὸς ὀλίγου [illegible], τῇ ἀρωγῇ τοῦ Ἕλληνος Ἀρχιεπισκόπου Ἀδριανουπόλεως, ὅπου μὲ τὰ ὅσα ὁ ἴδιος ἠδύνατο νὰ λάβῃ, ἐπέτυχε τὴν ἀπελευθέρωσιν [illegible] δυστυχῶν [illegible].

Μερικαὶ ἀπ' αὐτὰς ἐτοποθετήθησαν εἰς Χριστιανικὰς οἰκογενείας.

Μερικὰς ἐκ τῶν νεαρωτέρων κορασίων ὁ Κος Duveluy ~~[illegible]~~ ἐδοκίμασε [illegible] νὰ τὰς ὑπανδρεύσῃ κατὰ [illegible] τὴν πόλιν αὐτήν. Καὶ ἄλλας νὰ τὰς ἐπιστρέψῃ (restore) εἰς τοὺς συγγενεῖς των, οἱ ὁποῖοι [illegible] εἰς διάφορα τῆς Ἑλλάδος μέρη.

Ὁ Κος καὶ ἡ Κα Duveluy ἔφεραν τὴν μητέρα τῆς Μαριγῶς ἀπὸ τὴν Σμύρνην τὸ 1828.

Οἱ δύο της υἱοί, καίτοι ὁ [illegible] προσέφερε 9000 γρόσια διὰ τὴν ἀπολύτρωσίν των, εἰς τὸν [illegible] τοῦ Κασσαβᾶ, παρὰ τὴν Σμύρνην, δὲν κατώρθωσε νὰ τοὺς κάμῃ νὰ [illegible], καὶ [illegible] ὁ [illegible] τοὺς [illegible] νὰ δεχθοῦν τὴν θρησκείαν των.

Οὐδέποτε ἔσχε εἰδήσεις διὰ τὴν ~~[illegible]~~ ἀδελφὴν τῆς Μαριγῶς.

σ. 168

Ἡ τύχη τοῦ πατρός, τῆς συζύγου τοῦ [illegible] τοῦ ἀγγλικοῦ προξενείου Ἀδριανουπόλεως [illegible] ἕως [illegible] Ἑλληνικοῦ [illegible] οἰκογενειῶν τῆς Ἀδριανουπόλεως.

Εἶχε ἀποκεφαλισθῆ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως.

Ὁ [illegible] λόγος τῆς καταδίκης του [illegible] ὅτι ἔγραψε τὸ [illegible], τὸ [illegible] τῶν Τούρκων [illegible] ὅτι [illegible], ὁ πατὴρ [illegible] εἶχε [illegible] τὸ [illegible] ἀλλ' [illegible] τὸ μικρὸν [illegible] κάλυμμα, τὸ ὁποῖον φέρουν [illegible]. Κατὰ τὰ φαινόμενα ὅμως ἡ κατηγορία [illegible] πρόσχημα διὰ τὴν θανάτωσίν του.

Ἡ θέσις του ὡς ἑνὸς τῶν πρώτων Ἑλλήνων [illegible] φυσικὰ [illegible] (accessory) εἰς τὴν Ἐπανάστασιν. Ὑπὸ [illegible] καὶ [illegible] (offence) θὰ [illegible] τὴν καταδίκην του.

σ. 220

Κατὰ τὴν ἔκρηξιν τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, οἱ Ἕλληνες τῆς Ἀδριανουπόλεως ἐπέδειξαν τόσον ζωηρὸν ἐνδιαφέρον εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ὁμοεθνῶν των, ὥστε νὰ κάμῃ τοὺς Τούρκους νὰ θανατώσουν τὰ [illegible] σχεδὸν κάθε Ἑλληνικῆς οἰκογενείας ἐκεῖ. Μ' ὅλα ταῦτα τὰ αἰσθήματα τοῦ λαοῦ δὲν [illegible]. Καὶ εἶχα τὴν εὐκαιρίαν νὰ παρατηρήσω ἐδῶ, καθὼς καὶ [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] χωρία τῆς Μ. Ἀσίας, ἀλάνθαστα σημεῖα ὅτι [illegible] ὀφείλεται [illegible] τῶν Ἑλλήνων [illegible] τὴν Πόλιν [illegible].